

(*)Escola Universitaria de Enfermaría de Ourense

Grado en Enfermería

Subjects

Year 3rd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
O51G140V01301	Clinical nursing 3	1st	6
O51G140V01302	Maternal-child nursing	1st	9
O51G140V01303	Clinical practice 2	1st	15
O51G140V01304	Geriatric nursing and palliative care	2nd	6
O51G140V01305	Mental health nursing	2nd	6
O51G140V01306	Clinical practice 3	2nd	18

IDENTIFYING DATA				
Enfermería clínica III				
Subject	Enfermería clínica III			
Code	O51G140V01301			
Study programme	Grao en Enfermería			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinator	Calviño López, Daniel			
Lecturers	Calviño López, Daniel Fraga Deus, Melania Vale Iglesias, Maria Florentina			
E-mail	danilerio77@gmail.com			
Web				
General description	Abordaxe desde unha perspectiva enfermeira das alteracións de saúde en diferentes situacións, capacitando ás/os futuros/as enfermeiras/ no manexo do Proceso Enfermeiro.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, cómo individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as súas opinións, creencias e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
B8	Promover e respetar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermedade
C28	Coñecer as alteracións de saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas súas distintas fases.
C29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
C30	Analizar os datos recollidos na valoración, priorizar os problemas do paciente adulto, establecer e executar o plan de coidados e realizar a súa avaliación.
C31	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.
C32	Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde.
C33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade de xestión da información
D4	Resolución de problemas e toma de decisións
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
D6	Habilidades nas relacións interpersonais
D7	Razoamento crítico
D8	Aprendizaxe autónomo
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
D10	Motivación pola calidade
D11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
------------------------------------	-------------------------------

Ser capaz de planificar e prestar coidados nas principais enfermidades sistémicas.	A1 A3 A4	B8	C28 C29 C30 C31 C32	D1 D2 D3 D4 D5 D7 D10
Ser capaz de prestar asistencia centrada no paciente, utilizando os diagnósticos de enfermaría e as actividades derivadas deles, nas patoloxías estudadas.	A1 A4	B7 B8	C28 C31 C32	D2 D5 D6 D8 D9 D10 D11
Saber aplicar os coidados necesarios para a atención á persoa paciente crítico.	A1 A2 A3	B7	C28 C29 C31 C32 C33	D1 D4 D5 D7
Saber aplicar os procesos de Enfermaría de urxencias e emerxencias.	A1 A3 A5	B7 B8	C28 C31 C32 C33	D2 D5 D9

Contidos

Topic

O/a paciente con alteracións na eliminación urinaria.	Incontinencia e retención urinaria Infeccións urinarias Urolitiasis Alteracións da próstata Síndromes renais e glomerulonefrite Insuficiencia renal Tumores das vías urinarias Valoración das probas de función renal Hidronefrose HTA Insuficiencia renal aguda e crónica Diálise Transplante renal
O/a paciente con alteracións na regulación endocrina.	Alteracións da hipófise e do hipotálamo Alteracións tiroideas Alteracións paratiroides Alteracións suprarrenais Diabetes Obesidade Hiperlipidemias Alteracións do metabolismo do ácido úrico
Enfermaría de urxencias e emerxencias.	Concepto e diferenzas de Urxencias, Emerxencias e Catástrofes. Urxencias extrahospitalarias. A cadea asistencial. Estrutura e dinámica básica dun Servizo de Urxencias. Valoración e clasificación dos pacientes nun Servizo de Urxencias. Soporte Vital Básico e Avanzado. Cadea de supervivencia. Algoritmos de actuación.
Atención ao paciente crítico.	Unidade de vixilancia intensiva. Estrutura e dinámica básicas. Monitorización e coidados hemodinámicos. Monitorización e coidados respiratorios. Monitorización e coidados neurolóxicos. Fármacos de uso frecuente na área de críticos.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	37	0	37
Estudo de casos	1	23	24
Seminario	8	40	48
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	37	41

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Sesións expositivas As clases teóricas serán de tipo participativo para favorecer a discusión e a comprensión do tema tratado. Exporanse contidos da materia empregando programas de presentacións. Farase lectura de documentos científicos de interese e/ou casos clínicos.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Seminario	Actividades levadas a cabo de maneira explicativa e práctica sobre un tema concreto da materia que permite complementala de maneira máis profunda. Participación e implicación do alumno para demostrar as súas habilidades técnicas. Traballos individuais e grupais. Asistencia obrigatoria ao 90% dos seminarios

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Actividades levadas a cabo de maneira explicativa e práctica sobre un tema concreto da materia que permite complementala de maneira máis profunda. Participación e implicación do alumno para demostrar as súas habilidades técnicas. Traballos individuais e grupais. Asistencia obrigatoria ao 90% dos seminarios
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Avaliación

Avançación	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Estudo de casos	Valorarase a resolución de casos prácticos e análises de situacións, expostos nos seminarios. Aprobado 5 sobre 10.	10	A3 A5	C29 C30	D1 D2 D3 D4 D7	
Seminario	Avaliación continua da participación, habilidades e destrezas do alumnado nas prácticas realizadas nos seminarios ao longo do cuatrimestre. Asistencia obrigatoria polo menos ao 90% do total das horas. De non tela a avaliación realizarase como alumnado con ausencias nos seminarios. Na modalidade presencial a avaliación realizarase cunha proba de resposta curta ou tipo test. Nota de corte 5 sobre 10. No exame indicárase se as respostas incorrectas restan e en qué porcentaxe. Para a nota final é imprescindible aprobar cada unha das partes. A data do exame na primeira edición publicarase na páxina web da escola en no taboleiro de anuncios.	30	A1 A2 A3 A4	B7 B8 C30 C31 C32 C33	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D11	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame con preguntas de resposta curta/test. Pode haber varias opcións de exame (con distintas preguntas pero co mesmo grao de dificultade). Nota de corte 5 sobre 10. Realizarase o día asignado no calendario oficial de exames. Para a nota final é imprescindible aprobar cada unha das partes. A data do exame na primeira edición publicarase na páxina web da escola en no taboleiro de anuncios.	60	A2	C28 C29 C30	D7	

Other comments on the Evaluation

Para aprobar a materia será imprescindible aprobar cada parte por separado.

2ª edición ordinaria.

Para recuperar calquera das partes farase na 2ª edición, cun exame escrito das mesmas características e con os mesmos criterios aos da 1ª edición. A data do exame na 2ª edición publicarase na páxina web da escola e no taboleiro de anuncios.

Nota de corte 5 sobre 10.

AVALIACION DOS SEMINARIOS para o alumnado que non cumpra co 90% da asistencia: Poderanse acoller a esta modalidade os alumnos que non poidan asistir aos mesmos, e o soliciten por escrito antes do 06/10/2023, e debidamente xustificado. Deberán realizar:

- Proba de resposta curta/test igual que na modalidade presencial. Nota de corte 5 sobre 10.
- Proba de resposta longa, de desenvolvemento. Nota de corte 5 sobre 10, (fará media coa nota da proba de resposta curta).
- Traballo sobre un tema relacionado coa la materia impartida nos seminarios a concretar coa profesora encargada da asignatura. Nota de corte 5 sobre 10.
- A nota de seminarios será a media da proba tipo test, a proba de resposta longa e o traballo. Suporá o 30% da nota total.

Para aprobar, será necesario superar as tres partes: proba de resposta curta, proba de resposta longa e traballo. Nota de corte 5 sobre 10.

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA: Proba de resposta curta/test sobre toda a materia impartida, tanto nas sesións maxistrais como nos seminarios. Nota de corte 5 sobre 10.

A data do exame de fin de carreira publicárase na páxina web da escola en no taboleiro de anuncios.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

NANDA International, **NANDA Internacional, Inc. Diagnósticos enfermeros. Definiciones y clasificación 2018-2020**, 11ª, ELSEVIER, 2019

Sue Moorhead, PhD, RN, Marion Johnson, PhD, RN, Meridean L. Maas, **Clasificación completa de resultados de enfermería NOC 2018**, 6ª, ELSEVIER, 2018

Gloria M. Bulechek, PhD, RN, FAAN, Howard K. Butcher, PhD, RN, PMHCNS-BC, Joanne M. Dochterman and C, **Clasificación de Intervenciones de Enfermería (NIC)**, 7ª, ELSEVIER, 2018

CUIDEN,

PUBMED,

Nanda Internacional, **NNNconsult**,

INDEX DE ENFERMERÍA,

REVISTA ENFERMERÍA CLÍNICA,

ENFERMERÍA GLOBAL,

CIBER REVISTA,

ENFERMERÍA INTENSIVA,

CULTURA DE CUIDADOS,

<http://www.enfermeriadeurgencias.com/>,

<http://www.semicyuc.org/>,

Complementary Bibliography

Swearingner, **Manual de Enfermería Médico-quirúrgica**, 6ª, ELSEVIER, 2008

Harrison, **Principios de Medicina Interna**, 18ª, McGraw Hill, 2012

Farreras, **Principios de Medicina Interna**, 17, ELSEVIER, 2012

Brunner & Suddarth, **Enfermería médico-quirúrgica**, 12ª, Lippincott Williams & Wilkins, 2016

Esperanza Rayón, **Manual de Enfermería Médico- Quirúrgica: Patrones funcionales: cognitivo-percept**, 1ª, SÍNTESIS, 2002

SHEEHY, **Manual de Urgencia de Enfermería**, 6ª, ELSEVIER, 2006

Jiménez Murillo, L. / Montero Pérez, F.J., **Medicina de urgencias y emergencias**, 4ª, ELSEVIER, 2009

Terry, **Enfermería de cuidados intensivos**, 1ª, MANUAL MODERNO, 2012

Gómez Ferrero, O [et al.], **Manual de enfermería en cuidados intensivos : enfermería de cuidados médico-quirúrgicos.**, 2ª, MONSA PRAYMA, 2011

DIALNET,

METAS DE ENFERMERÍA,

NURE INVESTIGACIÓN,

ROL DE ENFERMERÍA,

<http://seeiuc.org/>,

<https://semicyuc.org/wp-content/uploads/2021/09/RCP-Guias-ERC-2021-01-Resumen-Traduccion-oficial-CERCP.pdf>, 2021

<http://www.cuidados-intensivos-sedar.es/>,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Prácticas clínicas III/O51G140V01306
Prácticas clínicas IV/O51G140V01405
Prácticas clínicas V/O51G140V01406

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Prácticas clínicas II/O51G140V01303

Subjects that it is recommended to have taken before

Fundamentos de enfermería/O51G140V01107
Enfermería clínica I/O51G140V01204
Enfermería clínica II/O51G140V01205
Introducción á enfermería clínica/O51G140V01201
Prácticas clínicas I/O51G140V01208

Other comments

Utilizarase a plataforma Moovi para comunicación con os estudantes

Para concertar titorías co profesorado os correos electrónicos son os seguintes:

maria.florentina.vale.iglesias@sergas.es
daniel.calvino.lopez@sergas.es

IDENTIFYING DATA				
Enfermería materno-infantil				
Subject	Enfermería materno-infantil			
Code	051G140V01302			
Study programme	Grao en Enfermería			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	9	Mandatory	3	1c
Teaching language	Galego			
Department	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinator	Pérez Rodríguez, Raquel			
Lecturers	Pérez Rodríguez, Raquel			
E-mail	raquel.perez.rodriguez@sergas.es			
Web				
General description	Nesta materia explícase o proceso vital da muller e a etapa pediátrica, centrándose especialmente nos coidados de enfermería necesarios nestas dúas etapas da vida, en relación a: alteracións da saúde, técnicas, procedementos, etc, relacionados, así coma as medidas preventivas e educación para a saúde en cada caso.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Ser capaz, no ámbito da enfermería, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada as necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenrolo dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais y deontolóxicas aplicables.
B2	Saber planificar e prestar coidados de enfermería dirixidos as persoas, familias o grupos, orientados aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cuales se diagnostica, trata ou cuida un problema de saúde.
B4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
B5	Diseñar sistemas de coidados dirixidos as persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
B7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, cómo individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as súas opinións, creencias e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
B8	Promover e respetar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermedade
B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, apoiando o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
B11	Saber establecer unha comunicación eficaz cos pacientes, familias, grupos sociais e compañeríos. Fomentar a formación e información para a saúde
B12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermería española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial na transformación
C34	Identificar as características das mulleres nas diferentes etapas do ciclo reprodutivo e no climaterio e nas alteracións que se poden presentar proporcionando os coidados necesarios en cada etapa.
C35	Aplicar coidados xerais durante o proceso de maternidade para facilitar a adaptación das mulleres e os neonatos ás novas demandas e prever complicacións.
C36	Coñecer os aspectos específicos dos coidados do neonato. Identificar as características das diferentes etapas da infancia e adolescencia e os factores que condicionan o patrón normal de crecemento e desenvolvemento.
C37	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes na infancia e identificar as súas manifestacións. Analizar os datos de valoración do neno, identificando os problemas de enfermía e as complicacións que poden presentarse.
C38	Aplicar as técnicas que integran o coidado de enfermía, establecendo unha relación terapéutica cos nenos e os seus coidadores.

C39 Seleccionar as intervencións dirixidas ao neno san e ao enfermo, así como as derivadas dos métodos de diagnóstico e tratamento.

C40 Ser capaz de proporcionar educación para a saúde aos pais ou cuidadores primarios.

D1 Capacidade de análise e síntese

D2 Capacidade de organización e planificación

D3 Capacidade de xestión da información

D4 Resolución de problemas e toma de decisións

D5 Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe

D6 Habilidades nas relacións interpersonais

D7 Razoamento crítico

D8 Aprendizaxe autónomo

D9 Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.

D10 Motivación pola calidade

D11 Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Ser capaz de planificar cuidados de enfermería nas distintas etapas da vida da muller, dentro do contexto familiar e comunitario, para lograr un estado de saúde óptimo ou recuperar a saúde, baseándose a toma de decisións, en datos obxectivos, feitos científicos e evidencias clínicas.	A1	B1	C34	D1
	A2	B2		D2
	A3	B4		D3
	A4	B5		D4
	A5	B7		D5
		B8		D6
		B9		D7
		B10		D8
		B11		D9
		B12		D10
				D11
Saber describir os cambios que acontecen no organismo durante a xestación, parto e puerperio.	A1	B12	C35	D1
	A2			D2
	A3			D3
	A4			D4
	A5			D5
				D6
				D7
				D8
				D9
				D10
				D11
Saber describir, as intervencións e actividades axeitadas a prevención e tratamento dos problemas de saúde, na infancia e na adolescencia, e planificar os cuidados garantindo o dereito a dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión, do neno e a súa familia.	A1	B1	C36	D1
	A2	B2	C37	D2
	A3	B7	C38	D3
	A4	B8	C39	D4
	A5	B9	C40	D5
		B10		D6
		B11		D7
		B12		D8
				D9
				D10
				D11

Contidos

Topic

Reproducción humana

- .- Anatomía e fisioloxía do aparello reprodutor feminino e masculino
- .- Sexualidade humana
- .- Infeccións de transmisión sexual (ITS)

SEMINARIO:

- .- Explicación do aparello reprodutor masculino e feminino
- .- Valoración da sexualidade
- .- Valoración, control e medidas preventivas en relación as ITS

Control da natalidade	.- Planificación familiar SEMINARIO: .- Explicación dos diferentes métodos anticonceptivos
Xestación. Xestación de alto risco	.- Fecundación e desenvolvemento fetal .- Xestación, normal e de alto risco
Problemas de saúde na xestante	SEMINARIO: .- Control xestacional desde a fecundación e durante todo o proceso na xestación normal e na xestación de alto risco .- Control da saúde na xestación patolóxica
Parto e puerperio. Coidado prenatal	SEMINARIO: .- Control, coidados e medidas preventivas durante a xestación patolóxica .- Parto normal, de urxencia. Puerperio .- Coidados inmediatos de enfermería ao recém nacido
Problemas de saúde reprodutiva	SEMINARIO: .- Atención, coidados no parto normal de urxencia e no puerperio .- Atención inmediata ao recém nacido .- Alteracións da saúde a nivel xinecolóxico .- Etapa do climaterio na muller
Características da muller nas diferentes etapas do ciclo vital	SEMINARIO: .- Control e coidados a muller que presenta problemas de saúde xinecolóxicos .- Control e coidados a muller durante o climaterio .- Control de saúde da muller nas diferentes etapas da vida .- Responsabilidade do profesional de enfermería nos casos de violencia de xénero. Detección de casos, actuación e prevención
Introdución a enfermería pediátrica	SEMINARIO: .- Control e coidados a muller necesarios durante todo o ciclo vital .- Preparación, presentación e defensa por parte do estudantado, dun traballo en materia de violencia de xénero .- Coidados, técnicas e procedementos de enfermaría máis frecuentes en pediatría
Recén nacido san. Desenvolvemento e crecemento	SEMINARIO: .- Coidados, técnicas e procedementos de enfermaría máis frecuentes en pediatría .- Recén nacido san .- Alimentación e nutrición, desde o nacemento até a adolescencia .- Vacinación na infancia e na adolescencia
O neno hospitalizado	SEMINARIO: .- Alimentación e nutrición do recém nacido .- Vacinación pediátrica .- Hospitalización na idade pediátrica .- Programa de atención integral pediátrica durante a hospitalización SEMINARIO: .- Valoración e coidados no caso de ingreso hospitalario no doente pediátrico

Recén nacido de alto risco

.- Recén nacido patolóxico

SEMINARIO:

.- Control e cuidados do recén nacido patolóxico
.- Técnicas, cuidados e manexo do material preciso para a realización das probas habituais e/ou necesarias a consecuencia da hospitalización do neno

Problemas de saúde máis frecuentes na infancia

.- Alteracións da saúde máis frecuentes en pediatría

.- Cuidados de enfermaría pediátricos en situacións especiais

.- Prevención e actuación de enfermaría en situacións de urxencia/emergencia na idade pediátrica

.- Maltrato infantil

SEMINARIO:

.- Control e cuidados necesarios en calquer momento do ciclo vital durante a etapa pediátrica
.- Prevención e actuación no caso de problemas de saúde específicos e de urxencia durante a idade pediátrica (convulsións, PCR, OVACE, □)
.- Detección e actuación nos casos de maltrato infantil

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	54	84	138
Traballo tutelado	6	18	24
Seminario	8	21	29
Exame de preguntas obxectivas	2	32	34

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado, dos contidos da materia obxecto de estudo.
Traballo tutelado	A/O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias etc.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre cada tema específico: presentación e manexo do material correspondente, práctica de técnicas e procedementos relacionados en cada caso, etc que permiten afondar e/ou complementar os contidos da parte teórica da materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Entrevistas que a/o estudante mantén con o profesorado, para o asesoramento/desenvolvemento de actividades e contidos da materia no proceso de aprendizaxe.

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results
-------------	---------------	-------------------------------

Seminario	A avaliación da parte de seminarios da materia, consta de dous apartados:	40	A1 B1 C34 D1 A2 B2 C35 D2 A3 B4 C36 D3 A4 B5 C37 D4 A5 B7 C38 D5 B8 C39 D6 B9 C40 D7 B10 D8 B11 D9 B12 D10 D11
	1º. Avaliación continua nos seminarios.		
	Esta avaliación farase en base a participación activa da/o estudante durante os seminarios e as actividades relacionadas con a materia.		
	A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10.		
	Será preciso superar esta parte dos seminarios, para poder superar a materia.		
	A esta avaliación correspóndelle o 20% da puntuación total da materia.		
	A asistencia aos seminarios é obrigatoria, mínimo o 90% do total das horas asignadas, no caso contrario, a/o estudante pasará a ser avaliada/o segundo os criterios establecidos (consultar o apartado "outros comentarios sobre a avaliación: avaliación no caso de ausencia aos seminarios").		
	2º. Traballo en materia de violencia de xénero.		
	A/O estudante deberá facer este traballo en grupo, segundo os criterios que se indiquen oportunamente ao inicio do cuadrimestre.		
	A exposición e defensa do mesmo, será nas horas de seminarios da materia, nas datas previamente marcadas.		
	Avaliarase individualmente a cada un dos participantes do grupo de traballo.		
	A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10.		
	Será preciso superar esta parte dos seminarios para poder superar a materia.		
	A esta avaliación correspóndelle o 20% da puntuación total da materia.		
	Para poder superar esta parte de seminarios da materia, será preciso superar a avaliación continuada e a exposición e defensa do traballo en materia de violencia de xénero; o que se corresponde no global con o 40% da puntuación total da materia.		
Exame de preguntas obxectivas	A avaliación dos contidos da materia farase en base a realización dun exame de preguntas obxectivas (tipo test), das dúas partes da materia (materno e pediatría), o cal consta de 60 preguntas, con varias opcións de resposta, sendo só unha destas certa.	60	C34 C35 C36 C37 C38 C39 C40
	É preciso superar as dúas partes do exame da materia (parte de materno e de pediatría), con a puntuación mínima de 5 puntos sobre 10 en cada unha delas.		
	A puntuación total para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10.		
	A fórmula que se utilizará para obter a puntuación neste apartado será: (A-E, acertos - erros).		
	As respostas en branco non restan puntuación.		
	Dita proba, farase na data marcada no calendario oficial académico.		
	É preciso superar este exame para poder superar a materia.		
	A esta avaliación correspóndelle o 60% da puntuación total da materia.		

Other comments on the Evaluation

Avaliación no caso de ausencia aos seminarios da materia.

A/O estudante que non asista no mínimo ao 90% das horas asignadas aos seminarios da materia, terá de facer unha proba práctica en relación aos contidos impartidos nos mesmos. Dita proba farase na data marcada no calendario oficial académico, para a 1ª edición ordinaria. A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10. A esta avaliación correspóndelle o 20% da puntuación total da materia. De igual xeito ao establecido no caso da asistencia mínima obrigatoria aos seminarios, a/o estudante deberá realizar o exame de preguntas obxectivas (60%) e presentar e defender o traballo en materia de violencia de xénero (20%); é preciso superar estas tres probas de avaliación para poder superar a materia.

2ª edición ordinaria (xullo).

A esta convocatoria deberá presentarse a/o estudante que non teña superada algunha/s das partes desta materia:

.- No caso de non ter feito ou superado o exame de preguntas obxectivas, a/o estudante deberá facelo cumprindo con os criterios establecidos na 1ª edición ordinaria. Dita proba farase na data marcada no calendario oficial académico na 2ª

edición ordinaria.

.- No caso de non ter superada a avaliación continua dos seminarios ou non ter feita ou superada a proba práctica de recuperación no caso de ausencia aos mesmos, a/o estudante deberá facer unha proba práctica en relación aos contidos impartidos nos seminarios da materia e cumprir con os criterios de avaliación establecidos na 1ª edición ordinaria. Esta proba práctica farase na data marcada no calendario oficial académico, na 2ª edición ordinaria.

.- No caso de non ter feito ou superado o traballo en materia de "violencia e xénero", a/o estudante deberá facelo segundo os criterios establecidos na 1ª edición ordinaria, tendo como prazo máximo para a entrega do mesmo, unha semana antes da data marcada no calendario oficial académico, para realizar as probas de avaliación desta materia na 2ª edición ordinaria.

Para superar a materia nesta 2ª edición ordinaria será preciso, superar o exame de preguntas obxectivas (60%), a avaliación continuada dos seminarios ou no caso de ausencia aos mesmos, a proba práctica de recuperación correspondente (20%) e o traballo en materia de "violencia de xénero" (20%).

Convocatoria de Fin de carreira.

A/O estudante poderá presentarse a convocatoria de fin de carreira (**previa matrícula específica para esta convocatoria**), na que prevalecerán os mesmos criterios de realización e avaliación indicados nas diferentes partes da materia, marcados para a 1ª e a 2ª edición ordinaria. As probas de avaliación correspondentes, faranse na data indicada no calendario oficial académico para esta convocatoria de [fin de carreira].

Outros comentarios.

- As datas oficiais para a realización das probas de avaliación desta materia en todas as súas edicións, estarán publicadas na páxina web da Escola: <http://euenfou.webs.uvigo.es/index.php/gl-es/>
- A data de revisión das probas de avaliación correspondentes, será comunicada oportunamente por parte da profesora da materia, no momento da publicación da lista de cualificacións provisionais en cada unha das convocatorias.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Torrens RS, Mtnéz C, **Enfermería de la mujer**, 2ª, DAE-Paradigma, 2012

Aguilar, M.J, **Tratado de enfermería infantil: cuidados pediátricos**, 2ª, Elsevier, 2012

Rodgers CC, Wilson D, Hockenberry MJ, **Wong. Enfermería Pediátrica**, 10ª, Elsevier, 2019

Complementary Bibliography

Perry SE, Cashion K, Lowdermilk DL, **Maternidad y salud de la mujer**, 9ª, Elsevier, 2008

Towle, M.A, **Asistencia de enfermería materno-neonatal**, 1ª, Pearson, 2010

Mtnéz MR, Ruiz MD, Glez P, **Enfermería del niño y adolescente I**, 2ª, DAE - Paradigma, 2012

Mtnéz MR, Ruiz MD, Glez P, **Enfermería del niño y adolescente II**, 2ª, DAE-Paradigma, 2012

Sellán Soto & Vázquez Sellán, **Cuidados neonatales en enfermería**, 1ª, Elsevier, 2017

Baston & Hall, **Parto**, 2ª, Elsevier, 2018

Baston & Hall, **Cuidados posnatales**, 2ª, Elsevier, 2018

Marshall, Baston & Hall, **Lactancia**, 1ª, Elsevier, 2018

González Bosquet, Laílla Vicens & Fabre González, **Obstetricia**, 7ª, Elsevier, 2018

Baston & Hall, **Bases de la enfermería materno-infantil**, 2ª, Elsevier, 2018

Baston, H, **Patologías concomitantes en el embarazo**, 1ª, Elsevier, 2020

Lowdermilk, Perry, Cashion, Alden & Olshansky, **Cuidados de enfermería materno-infantil**, 12ª, Elsevier, 2020

Kay & Sandhu, **Lo esencial en ginecología y obstetricia**, 4ª, Elsevier, 2020

Moreno Preciado Manuel, **Transculturalidad, género y salud**, 1ª, Elsevier, 2021

Gardner, S. L. Carter, B. S. Enzman-Hines, M. Niermeyer, S, **Manual de cuidados intensivos neonatales**, 9ª, Elsevier, 2021

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Prácticas clínicas III/O51G140V01306

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Enfermería clínica III/O51G140V01301

Prácticas clínicas II/O51G140V01303

Subjects that it is recommended to have taken before

Anatomía humana: Anatomía humana/O51G140V01101

Fisioloxía: Fisioloxía/O51G140V01105

Fundamentos de enfermaría/O51G140V01107

Psicoloxía: Psicoloxía/O51G140V01102

Enfermaría clínica I/O51G140V01204

Enfermaría clínica II/O51G140V01205

Enfermaría comunitaria II/O51G140V01206

Ética e lexislación/O51G140V01202

Farmacoloxía e dietética/O51G140V01203

Introdución á enfermaría clínica/O51G140V01201

Other comments

Utilizarase a plataforma Moovi da Universidade de Vigo para manter comunicación académica-docente con a/o estudante (documentación, anuncios, cualificacións, etc), por tal motivo será preciso, que ao inicio do cuadrimestre no que se imparte a materia, a/o estudante verifique que está dada/o de alta correctamente na materia no Moovi.

A/O estudante deberá entregar á profesora na 1ª semana do inicio do cuadrimestre no que se imparte a materia, a ficha de alumna/o debidamente cumprimentada, a cal está dispoñible na páxina web da Escola e no cartafol da materia no Moovi.

Titorías da materia: estas serán previa petición da/o estudante, enviada ao correo electrónico da profesora*, quen marcará o día e a hora para a mesma.

*Correo electrónico da profesora da materia: raquel.perez.rodriguez@sergas.es

Será de obrigado cumprimento por parte da/o estudante, o establecido no art.39 do código ético, do "Título VII. Do uso de medios ilícitos", do Regulamento sobre a avaliación, a cualificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado (aprobado no claustro da UVigo o 18 de abril de 2023), que implica a renuncia ao emprego de medios, prácticas e/o dispositivos non autorizados ou que poidan implicar un aproveitamento ilexítimo do traballo alleo, a apoderarse indebidamente do contido de probas ou exames, a utilizar indebidamente contidos ou medios de reprodución e de gravación das actividades universitarias; así como asumir as consecuencias que ocasione o incumprimento do devandito compromiso e as sancións que se derivasen deste, de acordo con o previsto polo artigo 11 g) da Lei 3/2022, do 24 de febreiro, de convivencia universitaria, cumprindo ademais co código ético da Universidade de Vigo.

IDENTIFYING DATA				
Prácticas clínicas II				
Subject	Prácticas clínicas II			
Code	O51G140V01303			
Study programme	Grao en Enfermaría			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	15	Mandatory	3	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Departamento da E.U. de Enfermaría (Ourense)			
Coordinator	Fariñas Valiña, Natalia Olida			
Lecturers	Fariñas Valiña, Natalia Olida Fernández Varela, María Milagros			
E-mail				
Web				
General description	Prácticas clínicas tuteladas, realizadas en Unidades de hospitalización			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Code	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Ser capaz, no ámbito da enfermería, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada as necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenrolo dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais y deontolóxicas aplicables.
B2	Saber planificar e prestar coidados de enfermería dirixidos as persoas, familias o grupos, orientados aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cuales se diagnostica, trata ou cuida un problema de saúde.
B3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermería
B4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
B5	Diseñar sistemas de cuidados dirixidos as persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
B6	Aplicar as intervencións da enfermería na evidencia científica e nos medios dispoñibles
B7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, como individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as súas opinións, creencias e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
B8	Promover e respetar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermedade
B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, apoiando o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
B11	Saber establecer unha comunicación eficaz cos pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde
B12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermería española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial na transformación
B13	Aplicar os principios de financiación sanitaria e sociosanitaria e utilizar adecuadamente os recursos dispoñibles
B14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade
B15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais
B16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
B17	Realizar coidados de enfermería baseándose na atención integral da saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial
B18	Aplicar estratexias para adoptar medidas de confortabilidade e atención de síntomas, dirixidas ao paciente e familia, na aplicación de coidados paliativos que contribúan a aliviar a situación de pacientes en situacións de enfermidade avanzada e/ou terminal

C4	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
C8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos coidados de saúde.
C10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións adecuadas para proporcionar axuda nas mesmas.
C11	Establecer unha relación empática e respectuosa co paciente e familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.
C12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
C13	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.
C15	Identificar, integrar e relacionar o concepto de saúde e os coidados, dende unha perspectiva histórica, para comprender a evolución do coidado de enfermaría.
C17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir o benestar, a calidade e seguridade, as persoas atendidas.
C18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría.
C19	Dirixir, avaliar e prestar os coidados integrais de enfermaría, ao individuo, a familia e a comunidade.
C22	Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermidade.
C23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do entorno, para atender as persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes de unha comunidade
C24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
C25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.
C26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos da poboación, identificando as posibles causas de problemas de saúde.
C29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
C31	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.
C33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.
C35	Aplicar coidados xerais durante o proceso de maternidade para facilitar a adaptación das mulleres e os neonatos ás novas demandas e prever complicacións.
C36	Coñecer os aspectos específicos dos coidados do neonato. Identificar as características das diferentes etapas da infancia e adolescencia e os factores que condicionan o patrón normal de crecemento e desenvolvemento.
C37	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes na infancia e identificar as súas manifestacións. Analizar os datos de valoración do neno, identificando os problemas de enfermaría e as complicacións que poden presentarse.
C42	Identificar as modificacións estruturais, funcionais, psicolóxicas e de formas de vida asociadas ao proceso de envellecemento.
C44	Seleccionar as intervencións coidadoras dirixidas a tratar ou a prever os problemas de saúde e a súa adaptación á vida diaria mediante recursos de proximidade e apoio á persoa anciá.
C49	Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia.
C50	Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade de xestión da información
D4	Resolución de problemas e toma de decisións
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
D6	Habilidades nas relacións interpersonais
D7	Razoamento crítico
D8	Aprendizaxe autónomo
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
D10	Motivación pola calidade
D11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject

Training and Learning
Results

Ser capaz de participar nos cuidados que teñan como finalidade garantir o maior grao de independencia das persoas nas súas necesidades máis básicas, fomentando unha óptima relación interpersoal que garanta a dignidade e confidencialidade.	A1	B1	C8	D1
	A2	B3	C11	D2
	A3	B4	C12	D3
	A4	B6	C15	D4
	A5	B7	C17	D5
		B8	C18	D6
		B9	C26	D7
		B11	C29	D8
		B12	C31	D9
		B15	C33	D10
		B16	C42	D11
		B17	C49	
		B18		
Ser capaz de proporcionar cuidados ao paciente aplicando o Proceso de Enfermaría, establecendo unha actitude empática co paciente e familia aos que garantizará o dereito á confidencialidade, dignidade e privacidade.	A1	B1	C4	D1
	A2	B2	C8	D2
	A3	B3	C10	D3
	A4	B4	C11	D4
	A5	B5	C12	D5
		B6	C13	D6
		B10	C15	D7
		B12	C17	D8
		B13	C18	D9
		B14	C19	D10
		B15	C22	D11
		B16	C23	
		B17	C24	
			C25	
			C29	
			C31	
			C33	
			C35	
			C36	
			C37	
			C44	
			C49	
			C50	

Contidos

Topic	
Rotatorio de prácticas preprofesionales que permitan a aplicación dos coñecementos teóricos e metodolóxicos da Enfermaría á práctica clínica, en centros de atención primaria, centros asistenciais, sociosanitarios, e hospitais.	Prácticas clínicas a realizar en atención primaria de saúde ou en unidades de hospitalización xeral PROCESO ENFERMEIRO: ser capaz de aplicar o PE (método sistemático e organizado de administrar cuidados de enfermaría individualizados) nun caso que seleccionará o alumno/a en a Unidade de prácticas.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Eventos científicos	2	0	2
Actividades introductorias	2	0	2
Prácticum, Practicas externas e clínicas	327	0	327
Obradoiro	17	0	17
Estudo de casos	0	21	21
Cartafol/dossier	0	6	6

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Eventos científicos	Conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por ponentes de prestixio, que permiten profundar ou complementar os contidos de a materia.
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Formación en cuidados integrales ao paciente baixo a supervisión directa do persoal de enfermería da unidade adxudicada. Observación directa e realización das distintas técnicas de enfermería

Obradoiro	Actividade enfocada á adquisición de coñecementos procedementais, habilidades sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte do profesor/a ás actividades que desenvolven os/as estudantes.
-----------	--

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Prácticum, Practicas externas e clínicas	O/A estudante desenvolve as actividades de formación nun contexto relacionado co exercicio dunha profesión. Inclúense con carácter obrigatorio en estudos conducentes a determinadas profesións reguladas.

Avaliación						
	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Informe de avaliación emitido pola/o supervisora/or da Unidade, co asesoramento das enfermeiras que participaron na docencia. As actividades formativas complementarias organizadas dentro da planificación de Prácticas Clínicas son de asistencia obligatoria e non recuperables. Asistencia obligatoria 100% das horas. As faltas de asistencia NON recuperadas, supón a non valoración da rotación, e a non superación da materia. Nota de corte 5. Imprescindible superar cada parte para aprobar a materia.	60	A1	B1	C4	D1
			A2	B2	C8	D2
			A3	B3	C10	D3
			A4	B4	C11	D4
			A5	B5	C12	D5
				B6	C13	D6
				B7	C15	D7
				B8	C17	D8
				B9	C18	D9
				B10	C19	D10
				B11	C22	D11
				B12	C29	
				B13	C31	
				B14	C33	
				B15	C35	
				B16	C36	
				B17	C37	
				B18	C42	
Estudo de casos	Elaboración dun caso práctico desenvolvendo o proceso de enfermaría nun doente da Unidade de prácticas na que realicen a súa estancia clínica, estará baseado na taxonomía NANDA, NIC, NOC. Consultar a guía do traballo na plataforma Moovi. A elaboración e posterior exposición será grupal (2-4 estudantes por grupo) Prazo de entrega: ver Moovi A non presentación e defensa do traballo nas datas establecidas supón a non superación da materia. Nota de corte 5. Imprescindible superar cada parte para aprobar a materia	40	A1	B2	C17	D1
			A2	B3	C18	D2
			A3	B4	C19	D3
			A4	B5	C23	D4
				B6	C24	D7
				B14	C25	
				B16	C26	
					C29	
					C44	
					C50	
Cartafol/dossier	Elaboración dun informe/memoria sobre as tarefas e procedementos desenvolvidos, observacións realizadas. Normas de presentación: exercicio individual, consultar no Moovi Prazo de entrega: Consultar no Moovi non se admitirán memorias entregadas fóra de prazo. Para superar a materia é requisito indispensable entregar o cartafol conforme as normas de presentación publicadas e obter a cualificación de APTO para poder ser avaliado nos apartados anteriores (practicum e estudo de casos) Imprescindible superar cada parte para aprobar a materia.	0	A1	B2	C15	D1
			A2	B5		D2
			A3	B16		D4
			A4			D7

Other comments on the Evaluation

2ª EDICIÓN ORDINARIA:

Dado que a práctica clínica é unha actividade presencial, non recuperable, os estudantes soamente poderán empregar a 2ª oportunidade para recuperar as partes/probas non superadas pero sí cursadas na 1ª oportunidade, segundo corresponda.

Asimesmo nesta 2ª edición soamente se poderán recuperar ausencias ata un máximo de dez xornadas, segundo o

recollido na Guía de Prácticas Clínicas, e sempre que haxa dispoñibilidade no Centro Sanitario de referencia.

Para o estudo de caso, o alumnado ten 2 alternativas:

- Presentar o mesmo caso clínico da edición anterior, modificado e corrixido. A nota máxima a acadar será un 5.
- Presentar un novo caso clínico, é dicir un traballo distinto ao da edición anterior. A nota máxima a acadar será un 10.

Entrega do Cartafol/dossier e estudo caso: consultar datas a través da plataforma Moovi.

É imprescindible superar cada parte, para poder aprobar a materia.

Datos de avaliación

Consultar a plataforma Moovi

OUTROS COMENTARIOS:

- Importante que o documento de asistencia a prácticas clínicas, recolla tanto a asistencia coma as faltas/ausencias, para asúa posterior recuperación e a súa entrega en tempo e en forma na Escola.
- No caso de non poder acudir por motivos xustificadas e documentados a unidade de prácticas clínicas, o alumnado avisará por correo electrónico ao profesorado da materia (PracticasClinicasII.enfermeria.ourense@sergas.es), con COPIA á supervisora da unidade de rotación.
- A asistencia a prácticas clínicas é obrigatoria, as ausencias serán recuperadas segundo establece a Normativa de Prácticas Clínicas do Centro.
- É obrigatorio subir á plataforma **Moovi** no apartado "**usuarios**" unha **foto** que permita a identificación da/o alumna/o.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Nanda International, **NNNConsult**, Elsevier,

NANDA International & T. Heather Herdman & Shigemi Kamitsuru, **Nursing Diagnoses 2021-2023**, 12ª, Elsevier, 2021

Butcher, Bulechek, Dochterman & Wagner, **Clasificación de Intervenciones de Enfermería (NIC)**, 7ª, Elsevier, 2019

Moorhead, Swanson, Johnson & Maas, **Clasificación de Resultados de Enfermería (NOC): Medición de Resultados en Salud**, 6ª, Elsevier, 2019

Perry. Potter, **Guía Mosby De Habilidades Y Procedimientos En Enfermería**, 9ª, Elsevier, 2019

Index de enfermería (digital),

<http://www.isciii.es/investen>,

Renton, McGuinness & Strachan, **Procedimientos de enfermería clínica**, 6ª, Elsevier, 2021

Alfaro-LeFevre, **Pensamiento crítico, razonamiento clínico y juicio clínico en enfermería**, 7ª, Elsevier, 2021

Complementary Bibliography

Enfermería global,

Metas de Enfermería,

Enfermería Clínica,

Nursing,

www.index-f.com,

<http://www.gneaupp.org>,

Portal Sanitario Fistera (Atención Primaria en la Red) <http://www.fistera.com/index.asp>,

<https://ulcerasfora.sergas.gal/?idioma=es>,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Prácticas clínicas III/O51G140V01306

Prácticas clínicas IV/O51G140V01405

Prácticas clínicas V/O51G140V01406

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Enfermería clínica III/O51G140V01301

Subjects that it is recommended to have taken before

Fundamentos de enfermería/O51G140V01107

Enfermería clínica I/O51G140V01204

Enfermería clínica II/O51G140V01205

Introducción á enfermería clínica/O51G140V01201

Prácticas clínicas I/O51G140V01208

Other comments

- Rógase unha permanente atención ás disposicións sobre a materia que, no seu momento, figuren nos taboleiros de anuncios da Escola de Enfermaría e consultar a plataforma Moovi a través da cal se fornecerá información para o trazado e desenvolvemento da materia.

- A dirección de correo electrónico para comunicarse coas docentes da materia ou concertar unha titoría é a seguinte:
PracticasClinicasII.escola.enfermaria.ourense@sergas.es

IDENTIFYING DATA**Enfermería xeriátrica e coidados paliativos**

Subject	Enfermería xeriátrica e coidados paliativos			
Code	O51G140V01304			
Study programme	Grao en Enfermería			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinator	Menor Rodríguez, María José			
Lecturers	Fraga Deus, Melania Menor Rodríguez, María José Vale Iglesias, Maria Florentina			
E-mail	mariajosemenor@hotmail.com			
Web				
General description	Nesta materia abordarase o coñecemento xeral e específico da Xeriatria e da *Gerontología, para proporcionar coidados de enfermmería ao ancián. Estudaranse as teorías do envellecemento, os aspectos clínicos, sociolóxicos, *etc, do envellecemento así como os coidados de enfermmería necesarios para o ancián, tanto enfermo como san.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermmería
B6	Aplicar as intervencións da enfermmería na evidencia científica e nos medios dispoñibles
B7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, cómo individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as súas opinións, creencias e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
B8	Promover e respetar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermedade
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
B12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermmería española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial na transformación
B13	Aplicar os principios de financiación sanitaria e sociosanitaria e utilizar adecuadamente os recursos dispoñibles
B14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade
B16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
C8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos coidados de saúde.
C12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
C17	Aplicar o proceso de enfermmería para proporcionar e garantir o benestar, a calidade e seguridade, as persoas atendidas.
C24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
C25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.
C26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos da poboación, identificando as posibles causas de problemas de saúde.
C33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.
C45	Coñecer o Sistema Sanitario Español.
C46	Identificar as características da función directiva dos servizos de enfermmería e a xestión de coidados.
C47	Coñecer e ser capaz de aplicar as técnicas de dirección de grupos.

C48 Coñecer a lexislación aplicable e o código Ético e Deontolóxico da enfermaría española, inspirado no código Europeo de Ética e Deontoloxía de Enfermaría.

D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade de xestión da información
D4	Resolución de problemas e toma de decisións
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
D6	Habilidades nas relacións interpersonais
D7	Razoamento crítico
D8	Aprendizaxe autónomo
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
D10	Motivación pola calidade
D11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Ser capaz de xestionar as bases de documentación científico-técnica, seleccionar e revisar documentos de interese e sintetizar a súa información.	A1	B3	C8	D1
	A2	B6	C12	D2
	A3	B7	C17	D3
	A4	B8	C24	D4
	A5	B10	C25	D5
		B12	C26	D6
		B13	C33	D7
		B14	C45	D8
		B16	C46	D9
			C47	D10
			C48	D11
Saber identificar as necesidades e aplicar a metodoloxía da investigación en relación con problemas reais e definir obxectivos innovadores de investigación en forma de proxectos e/ou protocolos	A1	B7	C8	D1
	A2	B8	C25	D2
	A3	B10	C26	D3
	A4	B12		D4
	A5	B13		D5
		B16		D6
				D7
				D8
				D9
				D10
				D11

Contidos

Topic	
Enfermaría *gerontolóxica.	Características xerais da enfermidade no maior. Presentacións atípicas.
	*Arritmias máis frecuentes no ancián.
	*Hipertensión arterial.
	Insuficiencia cardíaca.
	Patoloxía *tiroidea.
	Tumores máis *prevalentes
	Enfermidade *cerebrovascular.
	Tremores e enfermidade de Parkinson.
	Enfermidade pulmonar *obstrutiva crónica.
	Infección de ouriños.
	Osteoporose.

Niveis asistenciais.	Manexo xeral e *extrahospitalario do enfermo xeriátrico.
	Os niveis asistenciais xeriátricos.
	A Atención Primaria na atención ao ancián.
	Aspectos clínicos do seguimento do paciente xeriátrico. Recursos sociosanitarios para os maiores
O contexto socio-sanitario da poboación anciá.	Ancián e fármacos. Factores responsables da modificación da resposta farmacolóxica no ancián. Reaccións adversas. Interaccións *medicamentosas. O ancián *polimedicado. Aspectos éticos na atención ao maior. Abuso e malos tratos no ancián
Modificacións *morfo funcionais e psicosociais do envellecemento.	Avaliación física do ancián. Cambios psíquicos e sociais. A xubilación.
Teorías do envellecemento.	Saúde bucal. Valoración de perdas visuais e *auditivas. Envellecemento normal e patolóxico Proceso de envellecemento. Cambios biolóxicos e físicos.
Ancián fráxil.	Teorías do envellecemento. Conceptos de: ancián san, ancián enfermo, ancián de alto risco na comunidade ou "ancián fráxil". Características do ancián fráxil (alteración intelectual, inmovilidade, inestabilidade, incontinencia, *yatrogenia).
O ancián enfermo. Valoración integral.	Nutrición e envellecemento. Valoración nutricional. Desnutrición, *malnutrición e obesidade. Recomendacións nutricionais no ancián O paciente xeriátrico. Concepto. Valoración xeriátrica integral: física, funcional mental (cognitiva e do estado de ánimo), nutricional e sociosanitaria. Escala máis utilizadas. O coidador principal. *Características. *Claudicación do coidador. Sobrecarga. Paciente *pluripatolóxico.
Grandes síndrome xeriátricas.	Síndrome de inmovilidade. *UPP Trastornos do estado de ánimo: depresión, ansiedade, alteracións do soño. Deterioración cognitiva: demencias. Tipos de demencias. Síndrome *confusional e axitación no paciente maior *Discinesias e movementos anómalos nos maiores. Trastornos da mobilidade e da marcha. Caídas, *Síncope. Vertixe e inestabilidade Incontinencia *urinaria.
Seminario.	*Estreñimento. *Impactación e incontinencia fecal Resolución dun caso clínico que engloba as grandes síndrome xeriátricas .

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	36	40	76
Seminario	10	20	30
Resolución de problemas	2	19	21
Exame de preguntas obxectivas	5	15	20

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia.
	Realización e defensa de infografía baseado nun tema de elección por parte do alumno en base a unha listaxe de propostas ofertadas polas docentes.
Resolución de problemas	A resolución de problemas expostos en clase realizaranse de forma presencial eu mediante a plataforma docente da *UVigo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Realización e defensa de infografía baseado nun tema de elección por parte do alumno en base a unha listaxe de propostas ofertadas polas docentes.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Seminario	Avaliación continua. Obrigatoriedade de asistencia ao 90% das horas. Discusión de deseños e tipos de investigación. Participación activa e implicación. Resolución de preguntas sobre casos tratados Probas de tipo test Nota de Corte:5	40	A1 B3 C8 D1 A2 B6 C12 D2 A3 B7 C17 D3 A4 B8 C24 D4 A5 B10 C25 D5 B12 C26 D6 B13 C33 D7 B14 C45 D8 B16 C46 D9 C47 D10 C48 D11
Exame de preguntas obxectivas	Exame final escrito tipo test con respostas múltiples e unha soa verdadeira. Será necesario obter polo menos o 60% da puntuación máxima. A resposta equivocada restará 1/3 de punto. Nota de Corte: 5	60	C8 C12 C17 C24 C25 C26 C33 C45 C46 C47 C48

Other comments on the Evaluation

En segunda Edición, examinaranse da parte/s non superada/as, o tipo de proba será o mesmo que na primeira edición.

FIN DE CARREIRA: CRITERIO DE AVALIACIÓN: PROBA TIPO TEST DA TOTALIDADE DA MATERIA 100% NOTA DE CORTE 5

Avaliación 1ª Edición : Avaliación 2ª Edición . Avaliación Fin de Carreira: datas según calendario oficial publicado.

Alumnado que no cumpra a asistencia do 90% aos seminarios: No caso do alumnado que dun xeito xustificado non poida asistir os seminarios , terán que presentar un traballo antes do exame da materia en cada edición. A nota de corte deste traballo será:5

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Misericordia García Hernández, María Pilar Torres Egea, Esperanza Ballesteros Rodríguez, **Enfermería Geriátrica**, 2ª, Elsevier, 2006

Misericordia García Hernández, Rosa Martínez Sellarés, **Enfermería y envejecimiento**, 1ª, Elsevier Masson, 2012

WILLIAMS, PATRICIA, **ENFERMERIA GERIATRICA**, MOSBY/DOYMA, 2020

Complementary Bibliography

Francisco Guillén Llera, Isidoro Ruipérez Cantera, **Manual de Geriátría**, 3ª, Elsevier Masson, 2009

Francisco Guillén Llera, Jesús Pérez del Molino Martín, **Síndromes y Cuidados en el Paciente Geriátrico**, 2ª, Biblioteca Nacional, 2007

Gammack J.K., Morley, J.E, **Clínicas Médicas de Norteamérica**, Volumen 90, nº 5, Elsevier Masson, 2007

Ackley J. Betty; Ladwig B. Gail, **Manual de Diagnósticos de Enfermería. Guía para la planificación de los cuidados**, 7ª, Elsevier Mosby, 2007

Medicine, **Enfermedades Geriátricas.**, Unidad temática 62, 10ª serie 2010; 10 (62): 4249 - 4321, Elsevier Doyma, 2011

Manuel Quintanilla Martínez, **Enfermería Geriátrica. Cuidados integrales en el anciano. Tomos I y II**, 2ª, Instituto Monsa de Ediciones, 2006

M Lesende, AG Iturbe, JG Pavón, JJB Cortés, PA Sole, **Anciano frágil. Detección y tratamiento en AP**, AP, 2010

Sociedad Española de enfermería Geriátrica y Gerontológica, www.seegg.org.,

Sociedad española de geriatría y gerontología, www.segg.org.,

Grupo nacional para el estudio y prevención de las úlceras por presión, www.gneaupp.es,

Sociedad Española de enfermería en cuidados paliativos, www.secpal.com.,

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Idioma moderno: Inglés técnico/O51G140V01108

Other comments

- Moi importante a participación, implicación e actitude nos seminarios.
- Rógase unha permanente atención ás disposicións sobre a materia que no seu momento, figuren nos taboleiros de anuncios da Escola
- Consultar a plataforma de Teleformación a través da cal se fornecerá información para o seguimento e desenvolvemento da materia
- Para contactar co/cos docente/s ou solicitar titorías a través do correo electrónico:
flore.vale.iglesias@sergas.es
daniel.calviño.lopez@sergas.es

IDENTIFYING DATA				
Enfermería en saúde mental				
Subject	Enfermería en saúde mental			
Code	O51G140V01305			
Study programme	Grao en Enfermería			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinator	Fariñas Valiña, Natalia Olida			
Lecturers	Fariñas Valiña, Natalia Olida Rodríguez Álvarez, María			
E-mail				
Web				
General description	Saúde Mental e modo de vida. Atención de Enfermería de saúde mental a persoa, familia e comunidade. Aspectos Psiquiátricos dos cuidados de Enfermería.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Ser capaz, no ámbito da enfermmería, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada as necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenrolo dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais y deontolóxicas aplicables.
B2	Saber planificar e prestar cuidados de enfermmería dirixidos as persoas, familias o grupos, orientados aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cuales se diagnostica, trata ou cuida un problema de saúde.
B3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermmería
B4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
B5	Diseñar sistemas de cuidados dirixidos as persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
B6	Aplicar as intervencións da enfermmería na evidencia científica e nos medios dispoñibles
B7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, cómo individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as súas opinións, creencias e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
B8	Promover e respetar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermedade
B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, apoiando o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
B11	Saber establecer unha comunicación eficaz cos pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde
B12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermmería española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial na transformación
B13	Aplicar os principios de financiación sanitaria e sociosanitaria e utilizar adecuadamente os recursos dispoñibles
B14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade
B15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais
B16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
B17	Realizar cuidados de enfermmería baseándose na atención integral da saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial
C10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións adecuadas para proporcionar axuda nas mesmas.

C12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
C14	Coñecer e identificar os problemas psicolóxicos e físicos derivados da violencia de xénero para capacitar ao estudantado na prevención, a detección precoz, a asistencia, e a rehabilitación das vítimas desta forma de violencia.
C22	Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermidade.
C23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do entorno, para atender as persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes de unha comunidade
C24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
C25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.
C26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos da poboación, identificando as posibles causas de problemas de saúde.
C31	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.
C32	Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde.
C51	Coñecer os problemas de saúde mental máis relevantes nas diferentes etapas do ciclo vital, proporcionando coidados integrais e eficaces, no ámbito da enfermaría.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade de xestión da información
D4	Resolución de problemas e toma de decisións
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
D6	Habilidades nas relacións interpersonais
D7	Razoamento crítico
D8	Aprendizaxe autónomo
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
D10	Motivación pola calidade
D11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Saber a clasificación e clínica dos trastornos mentais e os coidados de enfermaría asociados a eles.	A1	B1	C10	D1
	A2	B2	C12	D2
	A3	B3	C14	D3
	A4	B4	C22	D4
	A5	B5	C23	D5
		B6	C24	D6
		B7	C25	D7
		B8	C26	D8
		B9	C31	D9
		B10	C32	D10
		B11	C51	D11
		B12		
		B13		
		B14		
		B15		
		B16		
		B17		

Contidos

Topic	
Introducción á saúde mental	Enfermidade mental. Repaso histórico. Como evolucionou o concepto de saúde mental. A saúde mental dentro do sistema de saúde.
Comunicación e relación terapéutica	O profesional de enfermaría no campo da saúde mental. Conceptos básicos. A relación enfermeira/paciente base da relación terapéutica.
Psicopatoloxía	Descrición e identificación dos principais cadros psicopatolóxicos e avaliación das manifestacións de devanditas patoloxías.

Coidados de enfermaría nos distintos trastornos mentais	Valoración de enfermaría na saúde mental. Os patróns funcionais de saúde aplicados á saúde mental. Diagnósticos de enfermaría asociados. Intervencións de enfermaría e resultados esperados. Espectro da esquizofrenia e outros trastornos psicóticos. Trastorno bipolar e trastornos relacionados. Trastornos depresivos. Trastornos de ansiedade. Trastorno obsesivo-compulsivo e trastornos relacionados. Trastornos relacionados con traumas e factores de tensións. Trastornos dissociativos. Trastorno de síntomas somáticos e trastornos relacionados. Trastornos alimentarios e da inxestión de alimentos. Trastornos do soño-vixilia. Disfuncións sexuais. Disforia de xénero. Trastornos parafilicos. Trastornos destrutivos do control dos impulsos e da conduta. Trastornos relacionados con sustancias e trastornos adictivos Trastornos da personalidade. Saúde mental infantojuvenil. Trastornos da excreción. Trastornos do desenvolvemento neurológico (discapacidades intelectuais, trastornos da comunicación, trastornos do espectro do autismo, trastorno por déficit de atención con hiperactividade).
Terapias interactivas	Rehabilitación e readaptación social do paciente con alteracións na saúde mental. Diferentes intervencións terapéuticas para enfermaría. Saúde mental e rehabilitación.
Temas Seminarios	1. Atención de enfermaría no paciente con axitación psicomotriz: Aspectos xerais, contención psicolóxico-emocional (verbal) e ambiental. 2-Atención de enfermaría no paciente con axitación psicomotriz: Role playing. 3. A realidade do suicidio. Intervencións en caso de risco. 4. Mellorar a comunicación na atención ás persoas con discapacidade.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Seminario	10	2	12
Lección maxistral	24	20	44
Exame de preguntas obxectivas	4	38	42
Traballo	12	40	52

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado, dos contidos da materia obxecto de estudo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico.

Avaliación

Description	Qualification Training and Learning Results
-------------	---

Seminario	A asistencia aos seminarios é obrigatoria, cando menos no 90% do total das horas asignadas, no caso contrario a/o alumna/o pasará a ser avaliado segundo os criterios establecidos para a "modalidade non presencial".	40	A1 B1 C10 D5 A2 B2 C23 D6 A3 B3 C24 D9 A4 B4 C25 D10 A5 B5 C26 D11 B6 C31 B7 C32 B8 B9 B10 B14
	A avaliación presencial de seminarios será: 1º. Avaliación continua (10%): Esta avaliación farase ao longo do cuadrimestre no que se imparte a materia, mediante a observación da participación e implicación do alumnado nos temas expostos na aula. A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10. Será preciso superar esta parte da materia, para poder superar toda a materia. 2º. Exame de preguntas obxectivas (proba tipo test), con varias opcións de resposta, sendo só unha delas certa dos temas expostos en seminarios (30%). A fórmula que se utilizará para obter a puntuación neste apartado será: (A-E), (A) acertos - (E) erros. As preguntas en branco, non restan puntuación. Para superar o exame, será preciso acadar o 50% da puntuación total máxima posible deste apartado. Será preciso superar esta parte da materia, para poder superar toda a materia.		
Exame de preguntas obxectivas	Nesta apartado avaliarase os contidos teóricos, expostos nas clases maxistras, en relación aos contidos propios da materia.	50	A1 B4 C22 D1 A2 B6 C51 D2 A3 B7 D3 A4 B9 D4 A5 B10 D7 B13 D8
	Constará dun exame de preguntas obxectivas (proba tipo test), con varias opcións de resposta, sendo só unha delas certa. A fórmula que se utilizará para obter a puntuación neste apartado será: (A-E), (A) acertos - (E) erros. As preguntas en branco, non restan puntuación. Para superar o exame, será preciso acadar o 50% da puntuación total máxima posible deste apartado. Será preciso que todo o alumnado matriculado na materia supere este apartado da materia, para poder superar a asignatura.		
Traballo	Neste apartado avaliarase a elaboración e exposición dun traballo en equipo, dos temas propostos nas clases.	10	B11 C12 B12 C14 B13 B14 B15 B16 B17
	As instrucións de elaboración e de exposición do mesmo, daranse ao comenzo do cuadrimestre e publicaranse posteriormente en fatic. A calificación para ser apto será de 5 ou máis puntos sobre 10. Será preciso que todo o alumnado matriculado na materia supere este apartado da materia, para poder superar a asignatura.		

Other comments on the Evaluation

OUTROS COMENTARIOS:

Para superar a materia, será preciso aprobar cada unha das partes da mesma, de forma independente. De non ser así, só se gardará a cualificación das partes superadas, ata a 2ª convocatoria, do presente curso académico.

AVALIACIÓN DE ALUMNADO CON AUSENCIAS EN SEMINARIOS (40% puntuación, do total da materia): As/os alumnas/os que teñan unha asistencia aos seminarios inferior ó 90%, deberán realizar o día fixado como data de exame no calendario oficial:

1. EXAME PRÁCTICO (10% da puntuación): en relación aos contidos impartidos nos seminarios. A cualificación para ser apto será de 5 ou máis puntos sobre 10.

2. EXAME TEÓRICO TIPO TEST (30% da puntuación): deberán realizar unha proba tipo test, con varias opcións de resposta, sendo só unha delas certa. A fórmula que se utilizará para obter a puntuación neste apartado será: (A-E), sendo A acertos e E erros. As preguntas en branco non restarán puntuación. Dita proba versará sobre os contidos impartidos nos seminarios.

Nesta proba será preciso acadar un 50% da puntuación total deste apartado.

Será preciso ter aprobada cada unha das dúas partes de exame, é dicir, tanto o exame práctico como o exame teórico tipo test de forma independente para superar a parte correspondente ao total de seminarios.

A cualificación para ser apto será de 5 ou máis puntos sobre 10.

É imprescindible superar a parte de seminarios para poder superar a materia no seu conxunto.

2ª EDICIÓN ORDINARIA:

O alumnado que teña suspenso/s algunha das partes da avaliación citadas, na súa 1ª edición, deberá presentarse nesta 2ª edición a parte que teña pendente segundo sexa alumnado presencial ou non presencial no relativo a parte de seminarios.

As condicións de avaliación son as mesmas que na 1ª edición.

CONVOCATORIA DE FIN DE CARREIRA:

O alumnado que se presente a esta convocatoria, deberá superar un exame de preguntas obxectivas (proba tipo test), con varias opcións de resposta, sendo só unha delas certa. A puntuación desta proba suporá o 100% do total da materia. Neste exame avaliaranse os contidos: teóricos expostos nas clases maxistras, nos seminarios, e nos traballos propostos e expostos na clase polo alumnado, en relación aos contidos propios da materia.

A fórmula que se utilizará para obter a puntuación neste apartado será: (A-E), (A) acertos - (E) erros. As preguntas en branco, non restan puntuación.

Para superar o exame, será preciso acadar o 50% da puntuación total máxima posible.

Datas de exames desta materia

As datas serán as que figuran aprobadas e publicadas na web e taboleiros da Escola.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Belloch, Amparo; Sandín, Bonifacio; Ramos, Francisco, **MANUAL DE PSICOPATOLOGÍA, volumen I**, 1ª edición, McGRAW-HILL/INTERAMERICANA, 2008

Belloch, Amparo; Sandín, Bonifacio; Ramos, Francisco, **MANUAL DE PSICOPATOLOGÍA, volumen II**, 1ª edición, McGRAW-HILL/INTERAMERICANA, 2009

Complementary Bibliography

R. Alfaro Lefevre, **Aplicación del Proceso de Enfermería**, 5ª edición, Masson, 2003

Fornés J, Carballal M^ªC., **Enfermería de Salud Mental y Psiquiatría. Guía Práctica de Valoración y Estrategias de Intervención**, 1ª edición, Médica Panamericana, 2001

Molina E., **Manejo de Enfermería en pacientes con cuadro de agitación**, 1ª edición, Glosa, 2002

Bobes J, Bousoño M, Gonzalez M^ªP, Lopez JL, Saiz PA, **Enfermería Psiquiátrica**, 1ª edición, Síntesis, 2001

Fornés J., **Enfermería de Salud Mental y Psiquiatría. Valoración y cuidados**, 2ª edición, Panamericana, 2011

Vallejo Ruiloba, J., **Introducción a la psicopatología y psiquiatría**, 8ª edición, Masson, 2015

Fornés, J; Gomez, J., **Psicopatología, diagnosis y terapéutica psiquiátrica.**, 2ª edición, Enfo Ediciones, 2011

Alfaro, R., **Pensamiento crítico y juicio clínico en enfermería**, 4ª edición, Elsevier, 2009

Lunney, M., **Razonamiento crítico para alcanzar resultados de salud positivos**, 1ª edición, Elsevier, 2011

Johnson M et al., **Vinculos de NOC y NIC a NANDA -I y diagnósticos médicos. Soporte para el razonamiento crítico y la calidad de los cuidados**, 3ª edición, Elsevier, 2012

Días sin huella (dir. Billy Wilder; 1945),

Las tres caras de Eva (dir. Nunnally Johnson; 1945),

La naranja mecánica (dir. Stanley Kubrik; 1971),

Alguien voló sobre el nido de Cuco (dir. Milos Forman ;1975),

El silencio de los corderos (dir. Jonathan Demme ; 1991,

Mr. Jones (dir. Mike Figgis; 1993),

Diario de un rebelde (dir. Scott Kalvott ; 1995),

Doce monos (dir. Terry Gilliam; 1995),

Mejor imposible (dir. James L. Brook ; 1997),

Inocencia interrumpida (dir. James Mangold; 1999),

Una mente maravillosa (dir. Ron Howard,

www.index-f.com/presencia/revista.php,

<http://www.psiquiatria.com>,

<http://www.chez.com/siso/sociedad.htm>,

<http://www.anesm.net/>,

<http://tradu.scig.uniovi.es/>,
<http://www.edu.xunta.es/portal/index.jsp> ;,
www.bibliopsiquis.com,
<http://www.enfermeria21.com/> ;,
www.update-software.com/Clibplus/ClibPlus.asp,
revista de Enfermería de salud mental <http://www.E-ROL.es>. Revista de enfermería Rol,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Prácticas clínicas IV/O51G140V01405

Prácticas clínicas V/O51G140V01406

Subjects that it is recommended to have taken before

Fundamentos de enfermaría/O51G140V01107

Psicoloxía: Psicoloxía/O51G140V01102

Ética e lexislación/O51G140V01202

Farmacoloxía e dietética/O51G140V01203

Other comments

- É necesario ter foto no apartado de usuarios da plataforma de TELEDOCENCIA.
- A dirección de correo electrónico para concertar unha titoría ou comunicarse coas docentes:
Profesora Natalia Fariñas Valiña: nfarval@sergas.es
Profesora María Rodríguez Álvarez: maria-2704@hotmail.com

IDENTIFYING DATA				
Prácticas clínicas III				
Subject	Prácticas clínicas III			
Code	O51G140V01306			
Study programme	Grao en Enfermaría			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	18	Mandatory	3	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Departamento da E.U. de Enfermaría (Ourense)			
Coordinator	Fernández Varela, María Milagros			
Lecturers	Fariñas Valiña, Natalia Olida Fernández Varela, María Milagros Pérez Rodríguez, Raquel			
E-mail	mfervar3@sergas.es			
Web				
General description	O obxectivo desta materia é preparar ao alumnado nos coidados básicos de Enfermaría na área materna-infantil, así como o manexo dos distintos programas que levan a cabo en Atención Primaria.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Ser capaz, no ámbito da enfermería, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada as necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenrolo dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais y deontolóxicas aplicables.
B2	Saber planificar e prestar coidados de enfermería dirixidos as persoas, familias o grupos, orientados aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cuales se diagnostica, trata ou cuida un problema de saúde.
B3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermería
B4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
B5	Diseñar sistemas de cuidados dirixidos as persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
B6	Aplicar as intervencións da enfermería na evidencia científica e nos los medios dispoñibles
B7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, cómo individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as suas opinións, creencias e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
B8	Promover e respetar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermedade
B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, apoiando o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
B11	Saber establecer unha comunicación eficaz cos pacientes, familias, grupos sociais e compañeríos. Fomentar a formación e información para a saúde
B12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermería española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial na transformación
B13	Aplicar os principios de financiación sanitaria e sociosanitaria e utilizar adecuadamente os recursos dispoñibles
B14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade
B15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais
B16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
B17	Realizar coidados de enfermería baseándose na atención integral da saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial

- B18 Aplicar estratexias para adoptar medidas de confortabilidade e atención de síntomas, dirixidas ao paciente e familia, na aplicación de coidados paliativos que contribúan a aliviar a situación de pacientes en situacións de enfermidade avanzada e/ou terminal
- C4 Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
- C8 Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos coidados de saúde.
- C10 Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións adecuadas para proporcionar axuda nas mesmas.
- C11 Establecer unha relación empática e respectuosa co paciente e familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.
- C12 Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
- C13 Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.
- C15 Identificar, integrar e relacionar o concepto de saúde e os coidados, dende unha perspectiva histórica, para comprender a evolución do coidado de enfermaría.
- C17 Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir o benestar, a calidade e seguridade, as persoas atendidas.
- C18 Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría.
- C19 Dirixir, avaliar e prestar os coidados integrais de enfermaría, ao individuo, a familia e a comunidade.
- C22 Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermidade.
- C23 Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do entorno, para atender as persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes de unha comunidade
- C24 Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
- C25 Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.
- C26 Analizar os datos estatísticos referidos a estudos da poboación, identificando as posibles causas de problemas de saúde.
- C29 Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
- C31 Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.
- C33 Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.
- C35 Aplicar coidados xerais durante o proceso de maternidade para facilitar a adaptación das mulleres e os neonatos ás novas demandas e prever complicacións.
- C36 Coñecer os aspectos específicos dos coidados do neonato. Identificar as características das diferentes etapas da infancia e adolescencia e os factores que condicionan o patrón normal de crecemento e desenvolvemento.
- C37 Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes na infancia e identificar as súas manifestacións. Analizar os datos de valoración do neno, identificando os problemas de enfermaría e as complicacións que poden presentarse.
- C42 Identificar as modificacións estruturais, funcionais, psicolóxicas e de formas de vida asociadas ao proceso de envellecemento.
- C44 Seleccionar as intervencións coidadoras dirixidas a tratar ou a prever os problemas de saúde e a súa adaptación á vida diaria mediante recursos de proximidade e apoio á persoa anciá.
- C49 Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia.
- C50 Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores.
- D1 Capacidade de análise e síntese
- D2 Capacidade de organización e planificación
- D3 Capacidade de xestión da información
- D4 Resolución de problemas e toma de decisións
- D5 Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
- D6 Habilidades nas relacións interpersonais
- D7 Razoamento crítico
- D8 Aprendizaxe autónomo
- D9 Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
- D10 Motivación pola calidade
- D11 Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject

Training and Learning
Results

Ser capaz de participar nos coidados que teñan como finalidade garantir o maior grao de independencia das persoas nas súas necesidades máis básicas, fomentando unha óptima relación interpersoal que garanta a dignidade e confidencialidade.	A1	B1	C8	D1
	A2	B3	C11	D2
	A3	B6	C15	D3
	A4	B7	C17	D4
	A5	B8	C18	D5
		B9	C26	D6
		B11	C29	D7
		B12	C31	D8
		B15	C33	D9
		B16	C42	D10
		B17	C49	D11
		B18		
Ser capaz de proporcionar coidados ao paciente aplicando o Proceso de Enfermaría, establecendo unha actitude empática co paciente e familia aos que garantirá o dereito á confidencialidade, dignidade e privacidade.	A1	B1	C4	D1
	A2	B2	C8	D2
	A3	B3	C10	D3
	A4	B4	C11	D4
	A5	B5	C12	D5
		B6	C13	D6
		B10	C15	D7
		B12	C17	D8
		B13	C18	D9
		B14	C19	D10
		B15	C22	D11
		B16	C23	
		B17	C24	
			C25	
			C29	
			C31	
			C33	
			C35	
			C36	
			C37	
			C44	
			C49	
			C50	

Contidos

Topic	
Rotatorio de prácticas preprofesionales que permitan a aplicación dos coñecementos teóricos e metodolóxicos da Enfermaría á práctica clínica, en centros de atención primaria, centros asistenciais, sociosanitarios, e hospitais.	Prácticas clínicas a realizar en atención primaria de saúde ou en unidades de hospitalización xeral e hospitalización materno-infantil PROCESO ENFERMERO: ser capaz de aplicar o PE (método sistemático e organizado de administrar coidados de enfermaría individualizados) nun caso que seleccionará o alumno/a en a Unidade de prácticas.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Eventos científicos	2	0	2

Actividades introductorias	2	0	2
Prácticum, Practicas externas e clínicas	402	0	402
Obradoiro	18	0	18
Estudo de casos	0	21	21
Cartafol/dossier	0	5	5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Eventos científicos	Conferencias, charlas, exposiciones, mesas redondas, debates... realizados por ponentes de prestixio, que permiten profundizar ou complementar os contidos da materia.
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Realizaranse nas Unidades asistenciais materno-infantís, así como en Centros de Atención Primaria, o calendario de rotacións publicarase no taboleiro da Escola
Obradoiro	Actividade enfocada á adquisición de coñecementos procedimentales e habilidades sobre unha temática concreta, coa asistencia específica dunha/dun docente á actividades que desenvollean los/las estudiantes.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Prácticum, Practicas externas e clínicas	A/o estudante desenrola as actividades de formación nun contexto relacionado co exercicio dunha profesión. Ten carácter obrigatorio por ser unha titulación que conduce a unha profesión regulada, pertencente a área de Ciencias da Saúde.
Obradoiro	Seguemento das actividades desenvolvidas polos estudantes.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Informe de avaliación emitido pola supervisora da Unidade, co asesoramento das enfermeiras colaboradoras de prácticas clínicas. As actividades formativas complementarias organizadas dentro da planificación de Prácticas Clínicas son de asistencia obligatoria e non recuperables. As actividades formativas complementarias organizadas dentro da planificación de Prácticas Clínicas son de asistencia obligatoria e non recuperables. Asistencia obligatoria 100% das horas. Nota de corte 5. Imprescindible superar cada parte para aprobar a materia.	60	A1	B1	C4	D1
			A2	B2	C8	D2
			A3	B3	C10	D3
			A4	B4	C11	D4
			A5	B5	C12	D5
			B6	C15	D6	
			B7	C17	D7	
			B8	C18	D8	
			B9	C19	D9	
			B10	C22	D10	
			B11	C29	D11	
			B12	C31		
			B13	C33		
			B14	C35		
			B15	C36		
			B16	C37		
			B17	C42		
			B18	C44		
Estudo de casos	Elaboración dun caso práctico, desenvolvendo o proceso de enfermería nun paciente da Unidade de prácticas no que realice a súa estancia clínica, que estará baseado na taxonomía NANDA, NOC, NIC. Consultar a guía do traballo na plataforma Moovi. A presentación e defensa será grupal, de 2 a 4 estudantes. Prazos de entrega: consultar Moovi. A non presentación do traballo nas datas establecidas, supón a non superación da materia. Nota de corte 5 Imprescindible superar cada parte para aprobar a materia.	40	A1	B2	C17	D1
			A2	B3	C18	D2
			A3	B4	C19	D3
			A4	B5	C23	D4
			B6	C24	D7	
			B14	C26		
			B16	C29		
				C44		
				C50		

Cartafol/dossier	Para superar a materia é requisito indispensable entregar o cartafol conforme as normas de presentación publicadas para poder ser avaliado nos apartados anteriores (practicum e estudo de casos).	0	A1 A2 A3 A4	B2 B5 B16	C15	D1 D2 D4 D7
------------------	--	---	----------------------	-----------------	-----	----------------------

Imprescindible superar cada parte para aprobar a materia.

Other comments on the Evaluation

2ª edición ordinaria:

Dado que a práctica clínica é unha actividade presencial, non recuperable, os estudantes soamente poderán empregar a 2ª oportunidade para recuperar as partes/probas non superadas pero sí cursadas na 1ª oportunidade, segundo corresponda.

Así mesmo nesta 2ª edición, soamente se poderán recuperar ausencias ata un máximo de dez xornadas, segundo o recollido na Guía de Prácticas Clínicas, e **sempre que haxa dispoñibilidade** no Centro Sanitario de referencia.

Entrega do cartafol/dossier: consultar datas a través da plataforma Moovi.

É imprescindible aprobar cada parte, para poder superar a materia. Nota de corte: 5.

Os criterios de avaliación serán os mesmos que os indicados para a 1ª edición.

Datos de exames:

Consultar páxina web: <http://euenfou.webs.uvigo.es/index.php/profesorado/exames-grao>

OUTROS COMENTARIOS:

- Importante que o documento de asistencia a prácticas clínicas, recolla tanto a asistencia coma as faltas/ausencias, para a súa posterior recuperación e a súa entrega en tempo e en forma na Escola.

- No caso de non poder acudir por motivos xustificadas e documentados a unidade de prácticas clínicas, o alumnado avisará por correo electrónico ao profesorado da materia (PracticasClinicasIII.enfermeria.ourense@sergas.es), con COPIA á supervisora da unidade de rotación.

- É obrigatorio subir á plataforma Moovi no apartado "usuarios" unha **foto** que permita a identificación da/o alumna/o

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

NANDA International & T. Heather Herdman & Shigemi Kamitsuru, **Nursing Diagnoses 2021-2023**, 12ª, Elsevier, 2021

Moorhead, Swanson, Johnson & Maas, **Clasificación de Resultados de Enfermería (NOC): Medición de Resultados en Salud**, 6ª, Elsevier, 2019

Butcher, Bulechek, Dochterman & Wagner, **Clasificación de Intervenciones de Enfermería (NIC)**, 7ª, Elsevier, 2019

Nanda International, **NNNConsult**,

Index de enfermería,

Enfermería Clínica,

<https://ulcerasfora.sergas.gal/?idioma=es>,

Renton, McGuinness & Strachan, **Procedimientos de enfermería clínica**, 6ª, Elsevier, 2021

Alfaro-LeFevre, **Pensamiento crítico, razonamiento clínico y juicio clínico en enfermería**, 7ª, Elsevier, 2021

Complementary Bibliography

Aguilar Cordero, M.J., **Tratado de Enfermería Infantil. Cuidados pediátricos**, 2ª, Elsevier, 2012

ALFARO R, **Aplicación del proceso enfermero. Guía paso a paso**, 8ª, Elsevier, 2014

Enfermería global,

Metas de Enfermería,

Nursing,

<http://www.gneaupp.org>,

<http://www.isciii.es/investen>,

Portal Sanitario Fistera (Atención Primaria en la Red) <http://www.fistera.com/index.asp>,

<http://www.guiadeenfermeria.com/pediatría/ninoenfermo/index.html>,

<http://www.aeped.es> (Asociación Española de Pediatría),

<http://www.guiadeenfermeria.com/pediatría/ninoenfermo/index.html>,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Enfermería clínica III/O51G140V01301

Subjects that it is recommended to have taken before

Enfermería comunitaria I/O51G140V01104

Fundamentos de enfermería/O51G140V01107

Enfermería clínica I/O51G140V01204

Enfermería clínica II/O51G140V01205

Enfermería comunitaria II/O51G140V01206

Introducción á enfermería clínica/O51G140V01201

Prácticas clínicas I/O51G140V01208

Enfermería materno-infantil/O51G140V01302

Other comments

- Rógase unha permanente atención ás disposicións sobre a materia que, no seu momento, figuren nos taboleiros de anuncios da Escola de Enfermería e consultar a plataforma Moovia través da cal se fornecerá información para o trazado e desenvolvemento da materia.

- A dirección de correo electrónico para comunicarse coas docentes da materia ou concertar unha tutoría é a seguinte:

PracticasClinicasIII.escola.enfermaria.ourense@sergas.es
